

Obsah

Předmluva (Prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc.)	3
Rozhovor lékaře s pacientem	5
Co je to rakovina? (Prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, DrSc.)	8
Dědičnost jako rizikový faktor	8
Vznik nádoru	9
Ochranné systémy organismu	9
Výskyt rakoviny (Prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, DrSc.)	10
Prevence nádorových onemocnění (Doc. MUDr. Lumír Komárek, CSc.)	16
Pojmy	16
Zdravotní stav a nádorové onemocnění	16
Hlavní rizikové faktory	17
Onkologická prevence v praxi praktického lékaře (MUDr. Bohumil Skála, Ph.D.)	23
Využitelná vyšetření	25
Standardní preventivní postupy u vybraných nádorových onemocnění v primární péči (MUDr. Bohumil Skála, Ph.D.)	25
Karcinom prsu	25
Kolorektální karcinom	28
Karcinom prostaty	29
Karcinom dutiny ústní	30
Nádory kůže	31
Plicní karcinom	32
Nádory děložního čípku	32
Program preventivních prohlídek v ČR	33
Vyhláška MZ ČR o preventivních prohlídkách	35
Časné příznaky zhoubných nádorů	36
Role zdravotní sestry v primární prevenci	37

Projekt včasného zachytu nádorů prsu (MUDr. Zuzana Miškovská)	38
Včasný záchyt kolorektálního karcinomu (MUDr. Martin Botík)	43
Včasný záchyt onemocnění prostaty (MUDr. Zuzana Miškovská)	48
Laboratoř a její místo v péči o pacienta s nádorovým onemocněním	50
(Prim. MUDr. Karel Kohoutek)	
Nádorové markery	51
Krevní obraz	58
Zobrazovací metody v diagnostice nádorů	65
(Prim. MUDr. Karel Nedvěd)	
Metody používající rentgenové záření	68
Metody využívající ultrazvukové vlnění	71
Metody využívající principy magnetické rezonance	71
Intervenční radiologie	72
Léčení zhoubných nádorů	73
(Prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, DrSc.)	
Chirurgická léčba	73
Radioterapie	74
Chemoterapie	75
Vedlejší účinky protinádorové terapie	76
Práva občana	77
(Doc. JUDr. Jiří Jirásek, CSc.)	
Národní onkologický program	80
Dobrovolné charitativní neziskové onkologické iniciativy a organizace	81
(Prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, DrSc.)	
Evropský kodex proti rakovině	83
Deklarace práv onkologických pacientů	83
Stručná charakteristika Pařížské charty	84
Pracoviště doporučená k provozování mamografického skríningu v ČR k 1. 1. 2007	85